

Oulun hiippakunnan strategian teologisia lähtökohtia

Vaeltava kansa

”Isäni oli harhaileva aramealainen.” (5. Moos. 26:5)

Näillä sanoilla alkaa Israelin pelastushistoriaa tiivistävä liturginen tunnustus.

Se ei ala kansan voimasta, menestyksestä tai voitosta, vaan muukalaisuuden, juurettomuuden ja riippuvuuden muistamisesta. Nämä sanat lausuttiin, kun kansa toi Jumalalle maan ensi hedelmät. Juuri silloin, kun sillä oli sato, maa ja paikka, jossa asua, sen tuli muistaa, etteivät elämä, maa ja tulevaisuus olleet vain sen omia saavutuksia. Kaikki oli saatu Jumalta lahjaksi. (5. Moos. 26:1–11)

Myös me etsimme ja harhailemme, kannamme mukanaamme elämän haurautta. Emme elä oman voimamme ja varmuutemme varassa, vaan Jumalan uskollisuuden kantamina. Olemme vaeltavan, Jumalan lupaukseen luottavan kansan perillisiä.

Vapautuminen Egyptistä ei vienyt suoraan valmiiseen maahan vaan erämaahan. Siellä oli epävarmuutta, nälkää, janoa, nurinaa ja horjuvia johtajia. Silti juuri siellä Jumala ruokki mannalla, antoi vettä kalliosta ja teki kansansa kanssa liiton. (2. Moos. 16–17; 19–24)

Erämaa ei ollut Jumalan poissaolon paikka. Se oli paikka, jossa opeteltiin luottamaan. Mannaa annettiin päiväksi kerrallaan. Kaikkea ei voinut varastoida eikä tulevaisuutta ottaa haltuun.

Raamatun kertomuksissa Jumala toimii usein siellä, missä ihmisen oma voima ei riitä, ja niiden kautta, jotka maailman silmissä näyttävät heikoilta ja vähäisiltä. Haavoittuvuutta ei tule ihannoida, mutta juuri ihmisen rajallisuudessa voi tulla näkyväksi Jumalan armo ja voima: *”Minun armoni riittää sinulle. Voima tulee täydelliseksi heikkoudessa.”* (2. Kor. 12:9)

Israelia käskettiin muistamaan oma vierautensa: *”Samoin tulee myös teidän rakastaa muukalaista; olettehan itsekkin olleet muukalaisina Egyptissä.”* (5. Moos. 10:19; ks. myös 24:17–22)

Leski, orpo ja muukalainen muodostavat Raamatussa eräänlaisen moraalisen kompassin. Jumalan kansalta kysytään yhä uudelleen, miten se kohtelee sitä, jolla on vähiten suojaa. Sama ääni kuuluu profeetoilla. (Jes. 1:17; Jer. 7:5–7; Sak. 7:9–10)

Vaeltavan Jumalan kansan mukana kulkevat kaikenikäiset, myös lapset ja nuoret. He eivät ole vasta tulevaisuuden toivo, vaan täysivaltaisia osallisia yhteisessä vaelluksessa jo nyt. Heidän

kokemuksensa, kysymyksensä, uskonsa ja tapansa nähdä maailmaa avaavat uusia näkymiä koko yhteisölle.

Kuule, Israel

Myös kirkko elää ajassa, jossa kaikkea ei voi ennakoida eikä hallita. Ehkä tehtävämme ei olekaan ensimmäiseksi rakentaa lisää varmuutta, vaan opetella kuulemaan: *”Kuule, Israel.”* (5. Moos. 6:4)

Kuuleminen merkitsee suostumista siihen, että kuultu voi koskettaa, velvoittaa ja muuttaa meitä.

Jumalan kuuleminen opettaa kuuntelemaan myös lähimmäistä. Toista ihmistä ei voi määritellä loppuun, omistaa eikä ottaa haltuun. Hän on Jumalan kuva. (1. Moos. 1:26–27) Hän säilyy meille aina myös salaisuutena, Jumalan kasvojen edessä olevana ihmisenä.

Siksi kuunteleminen on kunnioitusta. Se on suostumista siihen, että toinen on enemmän kuin minun käsitykseni hänestä ja että hänen kertomuksensa voi muuttaa myös minun ymmärrystäni.

Kuunteleminen ulottuu myös luomakuntaan, jonka osa ihminen on. Luomakunnan huokaus, sen hauraus ja monimuotoisuuden köyhtyminen kutsuvat meitä pysähtymään ja muuttamaan suuntaamme. Luomakunta ei ole vain ihmisen toiminnan kohde, vaan Jumalan lahja ja yhteinen kotimme, jonka kanssa elämme keskinäisessä riippuvuudessa. (Room. 8:19–23)

Kuunteleva kirkko kuulee erityisesti niitä, jotka jäävät helposti päätösten ja rakenteiden reunoille. Haavoittuvassa tilanteessa olevat ihmiset eivät ole vain kirkon työn tai mission kohteita, vaan Jumalan työn todistajia ja opettajia. Heidän kauttaan kirkon sokeat kohdat tulevat näkyviksi ja kirkko voi löytää kutsumuksensa uudelleen.

Kuka tahansa meistä voi jo huomenna joutua tilanteeseen, jossa tarvitsee toisten läsnäoloa, tukea ja rinnalla kulkemista. Jokaisessa ihmisessä on haavoittuvuutta ja elämässä haurautta.

Leirin ulkopuolella

Jeesus kulki sinne, missä ihmisen elämä oli kaventunut: sairaiden, köyhien, syntisiksi leimattujen, muukalaisten ja ulkopuolelle jääneiden luo. (Mark. 2:15–17; Luuk. 4:16–21; 17:11–19)

Hän pysähtyi, kysyi, kosketti, söi ja kuunteli. Jumalan valtakunta tuli näkyväksi siinä, että ihminen sai takaisin tilaa elää, kuulua joukkoon, toimia ja tulla nähdyksi.

Lopulta Kristus itse kärsi ja kuoli kaupunginportin ulkopuolella. Heprealaiskirjeen kirjoittaja ei jätä tätä vain Kristusta koskevaksi kuvaukseksi, vaan tekee siitä kirkolle suunnan:

”Lähtekäämme siis hänen luokseen leirin ulkopuolelle, hänen häväistystään kantaen.” (Hepr. 13:12–13)

Kirkkoa kutsutaan seuraamaan Kristusta portin ja leirin ulkopuolelle, sinne, missä ihmiset elävät vailla turvaa, osallisuutta ja ääntä.

Kirkon Herra löytyy sieltä, missä ihminen joutuu sivuun ja ulkopuolelle.

Matteuksen evankeliumissa Kristuksen kasvot tulevat vastaan vähäisessä lähimmäisessä:

”Totisesti minä sanon teille: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” (Matt. 25:40)

Avara armo

Sama avautumisen liike näkyy alkukirkossa. Helluntaina Henki ei tee kaikista samanlaisia, vaan ihmiset kuulevat Jumalan suuret teot omilla kielillään. (Ap. t. 2:5–11)

Jerusalemien kokouksessa kirkko kuuntelee jälleen, mitä Jumala on tehnyt sen aikaisempien rajojen ulkopuolella. (Ap. t. 15)

Avautuminen on kirkon alkuperäinen liike. Pyhän Hengen voimasta ovet avautuvat, rajat ylitetään ja tulee tilaa uudelle.

Psalmien teksteissä kuvataan, kuinka Jumala kuulee ahdingossa olevaa ja vie hänet vapauteen ja avaraan paikkaan. (Ps. 18:20; 31:9; 118:5)

Monilla paikkakunnilla kirkot ovat yhä suurimpia rakennuksia. Ne kohoavat kylien ja kaupunkien keskuksissa kuin hiljaiset vartijat. Niiden luo tullaan eri suunnista, teiltä ja poluilta, jokainen oman elämänsä matkaa kulkien.

Aikanaan kirkko haluttiin rakentaa suureksi, koska kyseessä oli Herran huone ja tila, johon kaikkien tuli mahtua. Ehkä rakennukseen kätkeytyy yhä tämä syvempi viesti.

Kirkot rakennettiin aikana, jolloin ihmiset elivät monella tavoin ahtaalla. Myös moni meistä elää tänään ahtaalla, vaikka eri tavoin kuin ennen. Arki puristaa, huolet kaventavat näköalaa ja edessä oleva tie voi näyttää päättyvän umpikujaan.

Myös omat sanamme ja tekomme voivat painaa. Tähän ahtauteen armo avaa tilan. Syntien anteeksiantamuksessa ihminen saa laskea taakkansa ja aloittaa uudelleen.

Kirkkorakennus saarnaa omaa hiljaista saarnaansa, avaruuden evankeliumia.

Psalmikirjoittajan sanoin:

”Hän toi minut avaraan paikkaan.” (Ps. 18:20, KR 1933/38)

Kirkossa on tilaa hengittää.

Tilaa kuvitella toisin.

Tilaa uneksia uudesta alusta.

Kun ihminen astuu kirkkosaliin, katse nousee kohti korkeuksia. Se ei ole vain arkkitehtuuria, vaan kuva ihmisen ikaikaisesta kaipuusta kohti itseään suurempaa, kohti Jumalaa ja turvaa.

Kirkon arkkitehtuuri on teologiaa puussa, kivessä ja valossa. Se julistaa:

Sinulle on tilaa

Kirkko ei vaella kohti tuntematonta tulevaisuutta, vaan kohti Jumalan lupaamaa tulevaisuutta. Kristuksen ylösnousemus on tämän toivon perusta: ylösnoussut Kristus kulkee edellämme ja avaa tien sinnekin, missä me emme sitä vielä näe.

Oulun hiippakunnan strategiassa korostuvat seuraavat teologiset painotukset:

- vaeltava kirkko, joka uskaltaa luottaa;
- kuunteleva kirkko, joka ei määrittele eikä ota toista haltuun; kuunteleva kirkko, joka kuulee luomakunnan huokauksen
- rinnalla kulkeva kirkko, joka seuraa Kristusta muurien ulkopuolelle ja asettuu kaikkein vähimpien rinnalle;
- lasten ja nuorten kirkko, jossa he ovat täysivaltaisia jäseniä ja yhteisen matkan muovaajia;
- moniääninen kirkko, joka antaa myös reunoilta nousevien äänten muuttaa itseään;
- avara kirkko, jossa on tilaa hengittää.

Tee meistä avaran paikan ihmisiä – yhteinen rukous strategian äärellä

Jumala, tee meistä avaran paikan ihmisiä.

Opeta meitä kuulemaan sinun ääntäsi

ja toinen toistamme.

Opeta meitä kuulemaan myös luomakunnan huokaus

ja varjelemaan yhteistä kotiamme.

Anna meille rohkeutta kulkea,

vaikka emme vielä näe perille.

Johdata meidät muurien ulkopuolelle,
sinne, missä Kristus jo odottaa.

Anna meille herkkyyttä kuulla niitä,
joiden ääni jää helposti muiden alle.

Avaa ovemme ja avarra sydämemme.
Tee meistä ihmisiä, joiden lähellä
on tilaa hengittää, tulla kuulluksi
ja aloittaa uudelleen.

Kokoa meidät yhteisen pöydän ääreen
ja lähetä meidät palvelemaan
sinua, lähimmäistä ja maailmaa.

Pidä meissä elävänä ylösnousemuksen toivo
ja luottamus sinun lupaamaasi tulevaisuuteen.

Aamen.